

A kormány morálisan vesztett

- Nem tiszteli a tulajdonjogot a kabinet, a takarékszövetkezeti rendszer átalakítása jellemtelen strómanokkal zajlott, az Alkotmánybíróság szégyenteljes asszisztálásával - nyilatkozta lapunknak Demján Sándor nagyvállalkozó, a VOSZ elnöke. Ha nyernek az Európai Bíróságon, az állam akár több százmilliárdot is kénytelen lesz kifizetni kártalanításként.
- A kiskereskedelemben jogalkotással szerez piacot egy érdekcsoportnak a kormány, az ilyen ügyek hitelességvesztéshez vezetnek.
- Ha a mai helyzet erős

befektetői bizalommal párosulna, akár 5-6 százalékos növekedést is el lehetne érni.

Jó irányba mennek ön szerint a dolgok ma Magyarországon?

– Az elején le szeretném szögezni, hogy nem vagyok sem hungarosfiuta, sem hungaroszunni. Mindenki besorol engem valahová, de valójában vannak dolgok, amik jó irányba mennek és vannak, amiket tragikusnak tartok. Ami jó, hogy a mai kormányzat jól tudta kezelni a válságot: ez megmutatkozik gazdasági növekedésben, pénzügyi stabilitásban, s fontos volt az adósságok konvertálása is. A devizahitelek rendezése és a rezsicsökkentés is pozitív irányba hat. Az unió hét évet elveszített azzal, hogy nem a Fed politikáját követte, hanem a megszorításokkal próbálkozott, ami kudarcos lett, hatalmas visszaesést hozott. Jónak látom, hogy a magyar kormány megpróbált ettől eltávolodni. Bernanke is megmondta: a krízisben egy jegybankelnök annyit tehet, hogy kiáll az erkélyre, s két kézzel szórni kezdi a pénzt az utcára. A fáradt, fonnyadt Európának Amerika frissebb gondolkodására van szüksége.

– *Az olyan lépésekkel is egyetértett, mint a nyugdíjpénztári vagyon elvétele?*

– Igen. Egy rossz döntés helyrehozatala. Félreértés ne essék, nagyon hasznos dolognak tartom a magánnyugdíjpénztárakat és az öngondoskodást, de ezt egy rossz rendszerben próbálták bevezetni. A Világbank is belátta, hogy téves tanácsokat adott az egész régióknak a nyugdíjpénztárak ilyen módon történő létrehozására. Az már más kérdés, hogy az elvett pénz elherdálták termelő beruházások támogatása vagy az államadósság csökkentése helyett. Például a Mol-részvények megvételét teljesen feleslegesnek tartom, s nemcsak azért, mert a felét éri, mint amennyiért megvették, hanem azért, mert nem volt GDP-növelő hatása.

– *Korábban mintha kevesebb lett volna a vita, az érdekelletét a hatalommal, nem?*

– Szó sincs róla, egy érdekvédelmi szervezet, mint a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ), óhatatlanul érdekkonfliktusba keveredik a mindenkori kormánnyal. A hatalom nem szereti, ha ellentmondanak neki, de az érdekvédelmi szervezeteknek pont az a feladatuk, hogy kiálljanak a tagjaik érdekei mellett, még akkor is, ha azzal a regnáló hatalom nem ért egyet. Rengeteg vitánk volt a politikával már korábban is, Medgyessy Péter elrendelte, hogy cégeim ne kaphassanak munkát, Gyurcsány Ferenc pedig azt mondta, hogy menjek el külföldre.

– *Vállalkozóként is voltak nézeteltérései?*

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... az ország előtt álló kihívásokról:

Legfontosabb visszaszerezni a tőke bizalmát. Ehhez Canossát kell járjon a magyar kormány. Alapvetően meg kell, hogy változtassa a demokráciafelfogását, a jobbiztonságot meg kell teremtsen, és vissza kell térjen az eredeti konzervatív néppárti demokráciafelfogásához.

– Ismert nagyvállalkozó vagyok, s mellette érdekvédelmi tevékenységet látok el – és ezt a kettőt rendszeresen összekeverik. A VOSZ érdekvédelmi szervezet, nem politikai párt. Mindig a tagok érdekét képviseltem, soha nem a magam érdeke motivált a szövetségi munkám során. Emiatt a vállalatcsoport a méretéhez képest elenyésző állami megrendelést kapott. Például ajánlatot adtunk annak idején az M5-ös autópályára Szegedig történő megépítésére, de hiába volt 150 milliárd forinttal olcsóbb a miénk, mégis a jóval drágább Bouygues–Strabag konzorciumot választották.

– *Az Orbán-kormányval kapcsolatban mi volt a vízvonalasító?*

– A bérkommandóval kezdődött, de a takarékszövetkezetek államosítása volt a meghatározó pont.

– *Azóta nem lát pozitív intézkedést?*

– Szó sincs róla. Mindenfélét mondanak Matolcsyról, de neki köszönhető, hogy az ország ma pénzügyileg stabil. A 7-8 százalékos kamatszint évi sok százmilliárdos terhet jelentett az államnak. Abban, hogy ezt lecsökkentette, elévülhetetlen érdemei vannak. Az is nagyon jó, hogy a Növekedési hitelprogramot a jegybank elkezdte, segíti a gazdasági bővülést. De az állandóan ugráló szabályváltoztatásokkal a kormány elvesztette a külföldi befektetők bizalmát. Az országnak kifejezetten rossz híre lett. Amennyiben a mai helyzet egy erős külföldi befektetői bizalommal párosulna, akkor lehet, hogy 5-6 százalékos GDP-növekedést is el lehetne érni. Ez főként a külpolitika hibája.

– *Mit rontottunk el a külpolitikában?*

– Magyarország mint közösség érdekeinek a képviselőjét helyesnek tartom. Stílusbeli problémák vannak, ami az önértékelés teljes hiányából fakad. Tisztában kell lenni a súlyunkkal s a képességeinkkel. Az EU egy önző, egyenlőre ►

NÉVJEGY

■ 72 éves, a ma már Romániához tartozó Börvelyen született, de gyermekora óta Etyeken él. A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskolán végzett. A nagyvállalkozó 100-150 milliárd forint körülire becsült vagyonával a leggazdagabb magyarok listáin továbbra is jellemzően az első öt közt van.

■ Karrierjét 1965-ben, a Fejér megyei ÁFÉSZ-nél kezdte. 1973-ban ő alapította a Skála Áruházat, majd 1979-ben az áruházlán-

cot, 1986-ban a Magyar Hitelbankot, 1996-tól pedig a szintén általa létrehozott TriGranit Fejlesztési Zrt. elnöke. Nevéhez fűződik a 2003-ban alapított Prima Primissima Díj is.

■ Az első magyar bevásárlóközpont, a Pólus Center, valamint a WestEnd ötletgazdája, építetője, hozzá köthető a Bank Center építése is.

■ A Nemzeti Színház, a Művészetek Palotája és az etyeki Korda Stúdió ötletgazdája és megvalósítója, a Millenniumi Városcsoporthoz lakó- és irodaépületeinek építetője.

■ A régióban 2000 óta (főként Szlovákia, Csehország, Románia, Lengyelország, Oroszország és Horvátország városaiban) több hasonló kulturális épületegyüttes, bevásárlóközpont, irodaház, illetve komplex városközpont köthető a nevéhez.

■ A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének (VOSZ) ügyvezető elnöke és az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnöke.

■ Angolul és oroszul beszél.

■ Nős, egy lánya van.

■ Hobbijai: sakk, kártya, horgászat, labdarúgás.

és egyenlőbbekre osztott világ. Ebben mindenkinek megvan a szerepe, s a szerepe, ebből akkor sem tud kiugrani egy ország, ha igaza van.

– **Ön szerint nemzetközileg még szalonképesek vagyunk?**

– Lassan elveszítjük a hitelességünket. Személyre szabott adótörvényekkel nem illik a versenytársakat kiszorítani a piacról. Ott van például az RTL Klubra szabott 50 százalékos reklámadó vagy a Tescóra és a SPAR-ra célzottan kivetett, hatvanszorosra emelt élelmiszerlánc-felügyeleti díj. Ezek a nemzetközi üzleti életbe, a nemzetközi morálba nem illeszkedő lépések. Itt a kormány – s mi, magyarok is – morálisan veszítettünk.

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... Paksról:

Én atomerőmű-párti vagyok. Mivel ez egy orosz atomerőmű, azt nem lehet kombinálni mással. Az ország meg túl kicsi, hogy két helyen legyen atomerőművünk. A költségét úgyis a gazdasággal fizettetik meg. Szerintem az egyik legzöldebb energiáról van szó.

csán az az alapvető problémám, hogy a kormány nem tiszteli a tulajdonjogot, pedig ez a polgári társadalom és demokrácia legalapvetőbb kérdése. A tulajdonjogot nem lehet korlátozni vagy leértékelve elvenni, s utána magánszemélyek szűk körének olcsón eladni. Továbbra is fellépünk 150 ezer szövetkezeti részjegytulajdonos érdekében, akik többnyire idős emberek. Mögöttük jellemzően még egy legalább hattagú család is áll – gyerekek, unokák –, azaz a takarékszövetkezetek problémája összesen közel egymillió embert érint.

– **Mi az, ami igazán bántja?**

– Azzal az indokkal, hogy nem stabil a takarékszövetkezeti rendszer, olyan törvényt hoztak, amely lehetőséget biztosít bizonyos érdekcsoportok számára, hogy önkényesen átvegyék az irányítást az egész rendszer felett. Márpedig ez az indoklás tele van csúsztatással és a tények szándékos összekeverésével.

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... a tervezett új, állami kongresszusi központról:

Biztosan nem mi fogjuk építeni, mert nem is adunk be rá pályázatot, a magyar közbeszerzési eljárást ismerve úgysem nekünk adnák az építés jogát. A telek eladásánál jómagam tartózkodtam, a külföldi tulajdonosok döntöttek. Arányaiban a CEU épületének hasonló adottságú telkét háromszor annyért adtuk el, mint az államnak a kongresszusi központ telkét. Attól tartottak, hogy mivel az állam a területet már kiszemelte erre a célra, ezért akár ki is sajtóíthatja azt, ha a megajánlott vételárat nem fogadjuk el. Én a döntésben nem vettem részt, nélkülem is megvolt a többség.

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... Orbán Viktorral való személyes viszonyáról:

Lassan már két éve beszéltem vele érdemben utoljára. Akkor megkérdezte, hogy Vojnits Tamás kormánybiztos bemutatta-e nekem a takarékszövetkezekről készülő anyagot. Én mondtam, hogy nem, pedig volt erről szóbeli megállapodásunk. Ekkor szólt Lázár Jánosnak, és rákérdezett a dologra. Azóta csak válogatott focimeccsen találkoztunk futólag. Kezet fogtunk, de érdemben nem beszélünk.

– **Önök miért éri meg csatázni?**

– Nem éri meg! Mint már említettem, az érdekvédelmi s üzletemberi tevékenységem két külön dolog, de a politika előszeretettel összemossa őket. Vállalataim, befektetőársaim, a cégcsoport több ezer munkatársa szenvedhet hátrányt, de morálisan nem tehetek mást. Az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnökeként azért harcolok a takarékokért, mert fiatal koromban tőlük kaptam az ösztöndíjamat, amelynek révén be tudtam fejezni a főiskolát.

– **Önt meglepetésként érte a takarékszövetkezeti rendszer átalakítása?**

– Megkérdeztem: sem Varga Mihály, sem Matolcsy György nem tudott erről a tervről, s én ezt el is hiszem nekik. Ez annyira bennfentesként zajlott, jellemtelen strómanokkal. Mi már korábban megmondtuk, hogy ez az FHB-ra készült. Szégyellje magát az Alkotmánybíróság és az egész magyar jogrend, hogy a magántulajdon szentségének súlyos megsértéséhez asszisztál.

– **Mi lehet az ügy kimenetele?**

– Bent van a panaszunk az Európai Bíróságnál. A testület korábban mások ügyében is egyértelműen állást foglalt, ami-

kor a szavazati jogait valakinek korlátozták. Ha megítélik, akkor a magyar államnak lehet, hogy több százmilliárd forintot kell kifizetnie az elvett vagyon kártalanítására.

– **A vasárnapi nyitva tartás kapcsán hasonló szélmalom-harcot vív. Milyen esélyeket ad magának?**

– A népszavazás kapcsán, az 50 százalékos részvételi korlát miatt, keveset. Meg kell nézni a hatvanszorosára emelt élelmiszerlánc-felügyeleti díjat. Itt a szokásos technikát alkalmazták: jogalkotással piacot szerezni. Szabályozókkal nehéz helyzetbe hozni a konkurenciát s ezzel egy bizonyos érdekcsoportnak kedvezni.

– **A CBA kerül majd kivételezett helyzetbe?**

– Én ezt nem tudom, de a tendenciák világosak.

– **Említette a reklámadót. Simicska Lajos kirohanásáról mit gondol?**

– Ez az ő ügyük, nem kommentálok. Nagyon régóta ismerem Orbán Viktort és családját, elképzelhetetlennek tartom az ellene felhozott ügynökvádakat.

– **Az építőiparban is ugyanez a kiszorítási zajlik?**

– Az Arcadom építőipari vállalatunk a megbízásait a cégcsoporttól kapta s a piacról szerezte. Állami megrendeléseket nagy ritkán kapott. A 2008-as válság következtében leálltak a magánépítkezések, ezért az állami megrendelések szerepe felértékelődött. Hiába adtuk be sorozatosan a legjobb ajánlatokat, a fentiekben kifejtettek okán soha nem sikerült nyerünk. A teljesség igénye nélkül, az Érd–Tárnok vasútvonalra 25 milliárdos ajánlatunk volt, de 37 milliárdért vitték el előlünk. Egy kisebb projekt egy Kaposvár környéki személtelakó, ott egy nálunk 100 százalékkal drágább pályázó nyert közbeszerzést. A piac megszűnt, állami megrendeléshez nem jutottunk, így sajnos egyenes út vezetett ide. A csőd szokásos része az üzleti életnek, kockázatnak. Ezzel számolnia kell a tulajdonosnak, aki pénzt fektet a vállalatba, és számolnia kell a partnereknek is, akik üzletelnek a céggel. Államok hagyják

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... a TriGranit stratégiájáról:

A vállalatcsoport erejét mutatja, hogy a válság idején is képes volt magát ilyen szinten finanszírozni. Aki valamiképp is ért a nemzetközi ingatlanülethez, az tudja, hogy ezek a befektetések hitellel működnek.

csődbe menni a tulajdonukban lévő vállalataikat úgy, hogy azok kötelezettségeiért semmilyen módon nem állnak helyt. Multinacionális cégek szünetetik be egyes országokban a tevékenységüket úgy, hogy kivonulásként a csődformát választják. Én itt élek ebben az országban, szociális érzékem nem engedi meg, hogy valamely vállalatommal kapcsolatban álló kiszárlalkozók kárt szenvedjenek. Ezért vállaltam, hogy a magánvagyonomból kártalanítom őket, holott erre semmilyen törvény vagy szabály nem kötelez.

– **Lengyelországban elismerik önt. Pár hónapja életműdíjat is kapott.**

– Az Orbán-kormánytól is megkaptam a legmagasabb magyar állami kitüntetést, amit civil személy kaphat, de nincsenek kétségeim, ha érdekeik úgy kívánják, támadni fognak.

– **A lengyel–magyar kapcsolatok romlásáról mit gondol?**

– Sokáig dobogós helyen voltunk a lengyel ingatlanpiacon mint tőkebefektető. Az életműdíjban benne volt, hogy a TriGranit három városközpontot s számtalan irodaházat fejlesztett Lengyelországban, több mint egymilliárd euró értékben, sikeresen formáltuk az ottani emberek életterét. Ahogyan Magyarországon, ott is nagyon sok szegény gyereket támogattam, mert úgy gondolom, hogy az ember adjon vissza. Ugyanakkor rettenetesen nagyra értékelem Lengyelország morálját. Hiszem, hogy kormányok jönnek, mennek, de a lengyel–magyar barátság megmarad.

– **A magyar oktatási rendszer végre az ön által sokat emlegetett irányba mozdul. Erősödhet a szakképzés, és csökken az egyetemek súlya. Egyetért ezzel?**

– Elképzelhető egy ország szakmunkás nélkül? Felfogásom szerint, ahogyan a testnek, úgy egy társadalomnak is megvan az egészséges aránya. Hiszek a tudásalapú társadalomban, de ez nem azt jelenti, hogy feleslegesen „gyártunk” seholy nem használható diplomákat. Ez káros az országnak s káros a hallgatóknak. Tanuljon mindenki ingyen a felsőoktatásban, de olyan keretszámok legyenek, amelyek a valódi társadalmi igényeket tükrözik. Ha egy országban – szakmai alapon igazolhatóan – csak két egyiptológus és 15 kultúrantropológus kell, akkor ne képezzünk többet az adófizetők pénzén. Sőt, két főért vagy egy tucat tanulóért ne tartsunk fenn tanszékeket, inkább küldjük ki az állam pénzén őket a legjobb nyugati iskolákba. A képzésben is az egészséges arányok betartása a legfontosabb.

DEMJÁN SÁNDOR MONDJA:

... a „Facebook-demokráciáról”:

Nem az én korosztályom, de nagyon el tudnék fogadni egy ilyet. Ahol mindenki hozzászólhat, véleményével nyomást gyakorolhat, elérhet dolgokat.

HALASKA GÁBOR–KAMASZ MELINDA

Demján Sándor Közvetlen érdekeltségei

*Demján Sándor rokona; **E cég Demján bizalmasához, Nyúl Sándorhoz és családjához köthető.
Forrás: Opten

Orbán és a Főnök

AMI A LÁTSZAT MÖGÖTT VAN | Demján Sándor csak azért nem esett ki az orbáni pikszisből, mert igazán sohasem volt benne, legfeljebb kifelé tűnt úgy. A debreceni villamosprojekt, a takarékszövetkezetek államosítása és a vasárnapi zárva tartás jelzi a hatalomtól való távolodásának főbb állomásait.

A ki elolvasta az előző oldalakon az interjút, annak nem kell bizonygatni: manapság az üzleti világban aligha van keményebb kritikus a kormánynak Demján Sándor nagyvállalkozónál, aki a gazdaglistákon lassan évtizedek óta a dobogós helyek valamelyikén végez alsó hangon is 100 milliárd forint körülire taksált vagyonával. Pedig informális befolyása 2010-ben látszólag tetőzött az „úriemberek közötti” Orbán Viktor-kézfogással. Ekkor az általa elnökölt Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének (VOSZ) nagy rendezvényén jelentette be a kormányzásra készülő Orbán és Matolcsy György, hogy a következő öt évben egymillió új munkahelyet teremtenek. A politikai s vállalkozói szféra közti látványos „társadalmi szerződéshez” Demján Sándor adta a kereteket, itt történt az ikonikus kézfogás is.

VALÓS TARTALOM NÉLKÜL

A külső szemlélő ekkor joggal gondolhatta azt, hogy Demján Orbán Viktor (esetleg Matolcsy György) közeli bizalmasának számít, olyan nagyvállalkozó, aki – ha nem is Simicska-féle hatalommal rendelkezik – kétséget kizáróan a „körön belül van”. Erre utalt, hogy néha a felcsúti lelátón is fel-felbukkant a nem messzi Etyeken nevelkedett régi vágású üzletember, és Orbán Viktor szívügyét, a felcsúti Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémiát (PFLA) is támogatta. Az összeg nem ismert, de az exkluzív körbe 10-20 milliárd forinttal aligha lehetett bekerülni. A PFLA honlapján jelenleg is szerepel a támogatók és partnerek között nemcsak a TriGranit Fejlesztési Zrt., hanem személyesen Demján Sándor is.

Egy az üzletembert közelről ismerő vezető beosztású kollégával beszélgetve azonban sokkal árnyaltabb kép rajzolódik ki

a nagypolitika s Demján kapcsolatáról. „A Főnök (a nagyvállalkozót a legtöbb kollégája csak így emlegeti – a szerk.) mindig minden oldallal jó viszonyra törekedett, kiváltképp akkor, ha üzleti vagy más érdeke is azonosítható volt a történetben. A 2010-ben kifelé mutatott nagy orbáni összeborulás mögött azonban nem volt meg az a valós tartalom, amit sokan belegondoltak, és a külsőségeket nézve joggal bele is láthattak esetleg. A politikának akkoriban igen jól jött a széles tagságot egyesítő VOSZ s a befolyásos nagyvállalkozó, Demján támogatása. Ezért inkább ők voltak akkor a kezdeményezők. A Főnök persze szívesen fogadta a közeledést, hiszen ezzel is a vállalkozók érdekeit szolgálhatta” – emlékszik vissza a történetet közelről ismerő forrásunk.

AZ UTOLSÓ HARC

Ma már egészen mások a viszonyok. „Ezt az utolsó harcot még szeretném megnyerni” – szokta mondogatni Demján Sándor, s ilyenkor a takarékszövetkezeti rendszer átalakítása elleni keresztes hadjáratra utal. Az elsősorban az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség, illetve Dávid Ferenc által vívott harcban többször maga is nyílt levelet fogalmazott meg. A történet szereplőit ismerve aligha kétséges, hogy miközben az „Elnök úrral”, vagyis Csányi Sándor OTP-vezérrel jó maradt a viszonya – a Prima Primiissima programot is együtt viszik –, addig az FHB-t vezető Spéder Zoltánban személyes ellenfelet lát.

Orbán és Demján között elvileg hidat képezhetne, hogy Mécs Imre, a TriGranit pénzügyi vezetője, Demján egyik legfontosabb embere nagyon jóban van Habony Árpáddal. Az érintettek környezetében sem ismerik az egykori SZDSZ-s politikus fia és az Orbán-tanácsadó közötti barátság alapját, de azt hallottuk,

Euroinvest Közép-Európai Befektetési Zrt.**61,48 / -3184,93**

- Demján Sándor (20,5%)
- Granit Invest Vagyonkezelő Kft. (75,7%)
- Pólus Róna Ingatlanfejlesztő és -hasznosító Kft. (3,3%)
- Cental Kiadó- Reklám és Propaganda Kft. (0,2%)
- Canter Ingatlanfejlesztő és Szolgáltató Kft. (0,3%)

Magyar Tőketársaság Zrt.**0 / -146,30**

- Demján Sándor (95%)
- Mécs Imre (5%)

Gránit Bank Zrt.**3 042,59 / -435,04****Canter Kft.****60,87 / 64,80**

- Demján Sándor
- Demján Sándorné Vogel Diana

Etyeki Bor-múzeum Kft.**0,1 / -2,00****Bank Biztonság Bizalom Zrt.****2 150,57 / 51,95****Dunapest Irodaház Zrt.****2,81 / -34,43****Canter Borház Kft.****292,91 / -33,13****Tihany-Vin Kft.****16,19 / -25,62**

- Bartha Ferenc ismeretlen örökösei
- Demján Sándor Euroinvest Zrt. Hibtrade Kft.

Tihany Borászati Kft.**212,19 / -34,53****Arcadom Zrt. f. a.****35,3 / -6 968,3 (2014)****Bakonyi Bioenergia Erőműfejlesztő Kft.****8507,3 / 438,6****Bakonyi Erőmű Zrt.****12720,3 / 1205,2**

- Atlasz-World Travel Kft.
- Fűtítő-GM Energiatermelő Kft.
- Kőerberek Ingatlanforgalmazó Kft.
- GM Kőerberek 30 Villamosenergia-termelő Kft.
- Holdesco Kft.
- Overdose Vagyonkezelő Kft.
- Hold21 Projekt Kft.
- VIPTours Idegenforgalmi Zrt.
- Keszivölgy Ingatlanforgalmazó Zrt.
- Első Magyar Vállalkozói Kártya Zrt.
- Tököl Airport Zrt.
- DAIS Információtechnológiai Zrt. f. a.
- Orglot Zrt. (orosz lottó)
- Alfen Almásfűtői Energetikai Kft.
- Almásfűtői Iparfejlesztő és Hasznosító Kft.
- Badacsonyi Pincegazdaság Zrt.
- Almási Erőműfejlesztő és Üzemeltető Kft.
- Zugliget 9 Kft.

hogy miközben nagyon sok időt töltenek együtt, ez semmilyen szinten nem segített az utóbbi időben felolvasztani az Orbán-Demján-viszonyt. Ennek nem tett jót az sem, hogy a VOSZ a

vasárnapi zárva tartással is szembehelyezkedett. (Erről a témáról részletesen olvashat az 52–54. oldalon.)

MUNKA ÉS PÓKER

A puritán, a nyilvánosságot általában kerülő Demján nem is egyszerű partner. „Mindig egyenes ember, konzekvensen, sőt konokul képviseli álláspontját, ami nem függ a politikai széljárástól, és sohasem fél a konfliktusoktól. Sőt, inkább inspirálja, felvillanyozza, ha ellenállásba, falakba ütközik” – véli a már idézett kolléga. Azonban hiába tanácsolták neki közeli emberei már a 2008-as válságot követő egy-két évben, hogy – mivel egyre több a fal, a hatalom is más módszereket használ – a csú-

csón kellene visszavonulni. Ám az idén 72 éves nagyvállalkozó „talán bele is halna”, ha elfogyna kezei közül a munka – vélik többen a környezetében. Persze az is igaz, hogy az utóbbi években már nem akar mindent mindenáron megszerezni, kilobbizni, megépíteni. Kevesebbet jár be a West End melletti Sóházban lévő TriGranit-főhadiszállásra is, inkább pecázik, ultizik, sakkozik és persze pókereszik. A hírek szerint akár Las Vegasig is elrepül magángépén egy izgalmas verseny kedvéért.

Amikor egy nemzetközi tornán vett részt több fiatal kiváló magyar pókerjátékoskal együtt, Demján az egész társaságot meghívta vacsorázni. Szóba került, hogy a milliárdos a vagyona zömét alapítványokra hagyja. Élénk viccelődés kezdődött arról, hogy

mégis mi lenne ezeknek a célja, a szegények megsegítése vagy Magyarország demokratikus intézményrendszerének a visszaállítása. A Főnök csak mosolygott, nem tiltakozott.

Demján amúgy kifejezetten kedveli a fiatalabb kollégái társaságát. Tavaly például szokatlanul gyorsan elhagyta az év számára talán legfontosabb eseményét, a Prima Primissima díjátadóját, és hamarosan már egy belvárosi borbárban „ropta”. Egyik kedvenc kollégája szervezett oldott hangulatú bulit, és Demján az elegáns eseményről már odavágyott.

SZIGORÚ SZÁMONKÉRÉS

Ami a – ma már felszámolás alatt lévő (*A bukás anatómiája – Figyelő, 2015/5. szám*) – Arcadomot illeti, az valaha a magyar építőipar bezzeg cége volt. A Művészetek Palotájának (Müpa) 2002-től 2005-ig tartó építése idején még vérprofi volt a szervezethez, a kivitelezés – emlékszik vissza egy egykori Arcadom-partner, aki több százmilliósi részberuházást koordinált.

„Azóta sok más, itthoni és külföldi céget látva az Arcadom egy profi csapat volt, a projektet pedig nagyon jól menedzseltek. A legtöbb ember, aki benne dolgozott, nemzetközi tapasztalattal rendelkezett, és nyelveket beszélt. Akkor az a pár százmillió forint, amelynek az elköltését koordináltam, nekem soknak tűnt, de igazából jól kiszámolt, alacsony nyereségszintű, rendes, tisztességes pályázat volt, ahol tényleg az nyert, aki olcsón, jól szállított” – mondja a névtelenséget kérő egykori középvezető. Szerinte a tisztességességnek is lehet köze ahhoz, hogy a cég megszűnik, hiszen rengeteg magyar vállalat is iparág mozog szürkemezgyén. „Közélről is látva más országok vállalkozási környezetét, nem csoda, hogy milyen sok külhonba kikerülő magyar kezd új vállalkozásba másutt, illetve Demján is inkább külföldre épített” – teszi hozzá.

Az akkori, azóta már lecserélt Arcadom-vezetők kemény tárgyalópartnerek voltak: informátorunk jól emlékszik, hogy az „ártárgyalás nagyon durva volt”. Az utolsó körben állva maradt két-három céget behívták egy-egy egymás melletti tárgyalóba. Az Arcadom képviselője leült az egyik vállalattal, és megkérdezte, hogy mennyit tudnak még faragni az árból, ott helyben. Mondtak rá valamilyen összeget a munkában reménykedő alvállalkozók, aztán a megbízott kiment a másik irodába, hasonló célból. Aztán visszajött, s újra megkérdezte: most mennyit tudnak még faragni az összegből. Ezt a játékot játszották egymásfél órán át, ezzel a kemény stílussal pedig nagyon le tudták alkudni az árakat.

Ugyanakkor a kenőpénz az Arcadom mindennapjaira nem volt jellemző. „Nem találkoztam semmi korrupciós viselkedéssel, kéréssel. Nagyon szigorúak voltak, komoly minőséget követeltek meg. De olyan emberek dolgoztak a Müpa-projekten, akik korábban például a Sydney-i Operaház építésében is tevékenyen részt vettek, és ezért nem csodálkozom, hogy a világon egyedülálló épület jött létre.” Megkövetelték minden beszállítótól és projektvezetőtől, hogy mindig legyen jelen a heti egyeztetéseken. A határidőket szigorúan be kellett tartani, s a biztonsági követelmények is durvák voltak – teszi hozzá a forrásunk.

MAKACS KÁDERPOLITIKA

Több iparági szakértő szerint azonban az Arcadom sohasem tudott kilépni a házi, udvari építőcég szerepéből. Általában gyorsan és jól építettek, de egyfajta burokból éltek egy évtizeden át. A szabadpiacon egy ilyen, az ügyfelek felhajtása terén elkényelmesedett vállalat nem él meg, különösen nem a körbetartozásokkal terhelt, vadkapitalista magyar építőiparban. Kiváltképpen nem 2008 után, amikor a néhány nagyobb, piaci alapú megrendelésért élet-halál harc folyt.

Menedzsmenhibák is nagy szerepet játszhattak a pénzügyi összeomlásban. „A Főnök szereti a régi, megbízható emberekkel körbevenni magát. Sajnos azonban túlságosan sokáig tartja a bizalmi kádereit. Még amikor mindenkinek nyilvánvaló, hogy lépni, váltani kellene, ő akkor is makacsul ragaszkodik azokhoz, akikkel szemben megvan a bizalma” – említi egyik forrásunk. A hibák olyan problémás, éveket csúszó projektekben csúcsosodtak ki, mint például a nagy léptékű, XI. kerületi Kőérberék-Tóváros lakópark vagy a debreceni kertes villamos vonalának kiépítése. Ez az ügyszög közel állótól származó értesüléseink szerint az „utolsó szög volt az Arcadom koporsójába”. Hiába tett be a cégbe a nagyvállalkozó saját bevallása szerint mintegy nyolcemilliárd forintot – több, **hozzá közel álló** szerint talán túl sokat is.

A Főnök ugyanakkor számos lehetetlen helyzetbe sodorta szűkebb vezetői csapatát, miközben ő a háttérből ezernyi szálal mozgatott, s nem is avatott be mindenkit minden részletbe. „Most erre van szükség, és pont” – zárta le sokszor a belső vitákat Demján. Ám ahogyan a külföldi bevételek egyre apadtak, úgy nehezedett például az Arcadom helyzete is. A sikeres lengyelországi projektek a mai napig mennek, de látható, hogy a csúcson túl van a Demján-birodalom. Ráadásul a lengyeleknél nagyobb a verseny, azaz az építőipari kapacitásokat ugyan lekötik a munkák, de a nyereségtartalom korántsem olyan magas, hiszen a profiton a helyi partnerekkel is osztozni kell.

HALASKA GÁBOR